

LIGJ PËR INSPEKTORATIN PËR PËRDORIMIN E GJUHËVE¹

I. DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1

Me këtë ligj rregullohen kompetencat, organizimi dhe procedurat e mbikëqyrjes inspektuese të Inspektoratit.

Neni 2

Qëllimi i këtij ligji është organizimi i sistemit efikas të mbikëqyrjes inspektuese mbi zbatimin e Amendamentit V të Kushtetutës së Republikës së Maqedonisë së Veriut, si dhe të dispozitave të Ligjit për përdorimin e gjuhëve në territorin e Republikës së Maqedonisë së Veriut.

Neni 3

(1) Punët e mbikëqyrjes inspektuese nga sfera e zbatimit të Amendamentit V të Kushtetutës së Republikës së Maqedonisë së Veriut dhe të dispozitave të Ligjit për përdorimin e gjuhëve, i kryen Inspektorati për Përdorimin e Gjuhëve (në tekstin e mëtejme: Inspektorati) si organ në përbërje të Ministrisë së Drejtësisë (në tekstin e mëtejme: Ministria).

(2) Inspektorati ka cilësinë e personit juridik.

Neni 4

Në procedurën gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese do të zbatohen dispozitat dhe parimet e Ligjit për procedurë të përgjithshme administrative dhe Ligjit për mbikëqyrje inspektuese, nëse me këtë ligj nuk është rregulluar ndryshe.

Përdorimi i gjuhëve dhe i alfabeve

Neni 5

Dispozitat e Ligjit për përdorimin e gjuhëve, gjatë mbikëqyrjes inspektuese, zbatohen në mënyrë përkatëse.

II KOMPETENCA

Neni 6

(1) Inspektorati kryen mbikëqyrje inspektuese mbi zbatimin e Amendamentit V të Kushtetutës së Republikës së Maqedonisë së Veriut dhe të dispozitave të Ligjit për përdorimin e gjuhëve në territorin e Republikës së Maqedonisë së Veriut, nga të gjitha institucionet kompetente (në

¹ Teksti i konsoliduar jozyrtar ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut") Nr. 220/19 dhe 42/20)

tekstin e mëtejme: subjekt i mbikëqyrjes inspektuese.)

(2) Mbikëqyrja nga paragrafi (1) i këtij neni përfshin:

- mbikëqyrje mbi zbatimin e Ligjit për përdorimin e gjuhëve në procedurat para nstitucioneve,
- mbikëqyrje mbi emërtimet dhe vulat e institucioneve,
- mbikëqyrje mbi emrat e objekteve infrastrukturore,
- mbikëqyrje mbi publikimin e ligjeve, të akteve nënligjore, vendimeve dhe shpalljeve në “Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut”, dhe
- punë të tjera të përcaktuara me ligj, e të cilat kanë të bëjnë me zbatimin e Ligjit për përdorimin e gjuhëve.

III. ORGANIZIMI

Neni 7

(1) Inspektorati, punët në kompetencë të vet i kryen nëpërmjet:

- drejtorit të Inspektoratit (në tekstin e mëtejme: Drejtori),
- inspektorëve për mbikëqyrje mbi përdorimin e gjuhëve (në tekstin e mëtejme: Inspektorët) dhe
- të punësuarve tjerë në Inspektorat.

(2) Për kryerjen e punëve të caktuara profesionale, administrative dhe ndihmëse në kompetencë të Inspektoratit formohen forma të brendshme përkatëse organizative.

(3) Drejtori i Inspektoratit miraton akte për organizimin e brendshëm dhe sistematizimin e vendeve të punës në Inspektorat.

Neni 8

(1) Me punët e Inspektoratit udhëheq drejtori.

(2) Drejtorin e Inspektoratit e emëron dhe shkarkon Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut.

(3) Drejtori emërohet për periudhë kohore prej katër vitesh me të drejtë për një rizgjedhje.

(4) Drejtori i Inspektoratit zgjidhet nëpërmjet konkursit publik, i cili duhet të publikohet në së paku dy gazeta ditore, që botohen në tërë territorin e Republikës së Maqedonisë së Veriut, prej të cilave në një nga gazetatat që botohen në gjuhën që e flasin së paku 20% e qytetarëve që flasin gjuhë zyrtare të ndryshme nga gjuha maqedonase.

(5) Drejtor i Inspektoratit mund të emërohet personi i cili i plotëson kushtet si vijojnë:

1. ka shtetësi të Republikës së Maqedonisë së Veriut;
2. në momentin e emërimit me vendim të plotfuqishëm gjyqësor nuk i është shqiptuar dënim me burg ose sanksion për kundërvajtje ndalim për ushtrimin e profesionit, veprimtarisë ose detyrës;
3. ka fituar së paku 240 kredi sipas SETK ose shkallën e kryer VII/1;
4. ka së paku gjashtë vjet përvojë pune pas diplomimit, në fushën përkatëse;

5. posedon një nga certifikatat ose dëshmitë e pranuar ndërkombëtarisht për njohjen aktive të gjuhës angleze: - TOEFL IBT – së paku 74 pikë, IELTS (IELTS) - së paku 6 pikë, -ILEC (ILEC) (Cambridge English: Legal) së paku niveli B2 (B2), FCE (FCE) (Cambridge English: First) – të kaluar, BULATS (BULATS) – së paku 60 pikë ose APTIS (APTIS) së paku nivelin B2 dhe
6. posedon vërtetim për njohjen aktive të programeve kompjuterike për punë në zyrë.

Neni 9

(1) Drejtori mund të shkarkohet para skadimit të mandatit për të cilin është emëruar, në pajtim me Ligjin.

Neni 10

(1) Drejtori i kryen punët si në vijim:

- 1) e koordinon dhe organizon punën e Inspektoratit;
 - 2) e prezanton dhe përfaqëson Inspektoratin;
 - 3) ndërmerr veprime juridike në emër dhe për llogari të Inspektoratit;
 - 4) siguron kushte për zbatimin efikas të ligjeve dhe dispozitave të cilat kanë të bëjnë me mbikëqyrjen inspektuese;
 - 5) vendos për të drejtat dhe obligimet e të punësuarve në Inspektorat;
 - 6) siguron kushte për përsosje profesionale dhe trajnim të specializuar të inspektorëve;
 - 7) miraton akte për organizimin e brendshëm dhe sistematizimin e vendeve të punës në Inspektorat;
 - 8) miraton program dhe dokumente të raportit në pajtim me Ligjin për mbikëqyrje inspektuese;
 - 8 a) miraton edhe akte tjera për të cilat është i autorizuar në pajtim me ligjin;
 - 9) siguron transparencë në punën e Inspektoratit dhe
 - 10) kryen punë të tjera në kompetencë të Inspektoratit, në pajtim me Ligjin.
- (2) Drejtori, në mungesë të tij ose kur për shkak të sëmundjes ose për shkaqe tjera, nuk ka mundësi ta ushtrojë funksionin, e zëvendëson një nga inspektorët udhëheqës, i autorizuar nga drejtori.

Neni 10-a

Vendet e punës të inspektorëve klasifikohen në kategoritë B dhe V dhe nivelet përkatëse, në pajtim me dispozitat e Ligjit për mbikëqyrje inspektuese.

Neni 11

Kandidati për inspektor i kategorisë B, përveç kushteve të përgjithshme për punësim të përcaktuara në Ligjin për nëpunës administrativë, duhet t'i plotësojë edhe kushtet e posaçme të përcaktuara në nenin 40 paragrafi (1) të Ligjit për mbikëqyrje inspektuese.

Neni 12

Kandidati për inspektor i kategorisë V, krahas kushteve të përgjithshme për punësim të përcaktuara në Ligjin për nëpunës administrativë, duhet t'i plotësojë edhe kushtet e posaçme të përcaktuara në nenin 40 paragrafi (2) të Ligjit për mbikëqyrje inspektuese.

Neni 13

(1) Për inspektorët, nivelet në kuadër të kategorive në mënyrë plotësuese përshkruhen me titull, si në vijim:

- B1 - inspektor i përgjithshëm,
- B2 - kryeinspektor,
- B3 – ndihmës kryeinspektor,
- B4 - inspektor i lartë, -
- V1 – inspektorkëshilltar,
- V2 – inspektor i pavarur,
- V3 – ndihmësinpektor dhe
- V4 – inspektor i ri.

Neni 14-a

Për çështjet që kanë të bëjnë me të drejtat dhe detyrat e marrëdhënies së punës së inspektorëve, zbatohen dispozitat e Ligjit për mbikëqyrje inspektuese dhe Ligjit për të punësuar në sektorin publik.

Neni 15

Raportin për punën e Inspektoratit për Përdorimin e Gjuhëve, drejtori e miraton në pajtim me Ligjin për mbikëqyrje inspektuese

Neni 16

Planin mujor dhe vjetor për punën e Inspektoratit për Përdorimin e Gjuhëve, drejtori e miraton në pajtim me Ligjin për mbikëqyrje inspektuese.

IV. MBIKËQYRJA INSPEKTUESE

Neni 17

Inspektori në mënyrë të pavarur i kryen punët e mbikëqyrjes inspektuese dhe merr masa për të cilat është i autorizuar me këtë Ligj dhe dispozitat e Ligjit për mbikëqyrje inspektuese.

Neni 18

(1) Inspektori, cilësinë e tij, identitetin dhe autorizimin për kryerje të mbikëqyrjes inspektuese e

dëshmon me legjitimacion zyrtar dhe distinktiv.

(2) Inspektori, gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese, është i obliguar ta tregojë legjitimacionin zyrtar dhe distinktivin, e me kërkesë të subjektit të mbikëqyrjes inspektuese, t'i lejojë ta shohë.

Neni 19

Në rast të pushimit të marrëdhënies së punës ose suspendimit në pajtim me Ligjin, inspektori është i detyruar me ditën e miratimit të aktvendimit për pushim të marrëdhënies së punës, përkatësisht aktvendimit për suspendim, t'ia kthejë legjitimacionin zyrtar dhe distinktivin drejtorit që ia ka lëshuar.

Neni 20

(1) Mbikëqyrja inspektuese mund të jetë e rregullt, e jashtëzakonshme dhe kontrolluese.

(2) Gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese në pajtim me këtë ligj, në mënyrë përkatëse do të zbatohen dispozitat e Ligjit për mbikëqyrje inspektuese.

Neni 21

Subjekti i mbikëqyrjes inspektuese është i obliguar të bashkëpunojë dhe me kërkesë të inspektorit t'i mundësojë qasje të papenguar në hapësirat, dokumentet, sistemet elektronike, mjetet për komunikim ose transport ose cildo mjet tjetër, objekt të mbikëqyrjes inspektuese, si dhe ta dorëzojë dokumentacionin e plotë të nevojshëm për kryerje të mbikëqyrjes inspektuese.

Neni 22

(1) Për mbikëqyrjen e kryer inspektuese, gjendjen e konstatuar faktike, parregullsitë dhe mangësitë e konstatuara, vërejtjet, deklaratat dhe faktet dhe rrethanat tjera relevante, inspektori përpilon procesverbal me shkrim në vendin e kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese.

(2) Procesverbalin nga paragrafi (1) i këtij neni, e nënshkruajnë inspektori dhe subjekti i mbikëqyrjes inspektuese të cilit i dorëzohet një ekzemplar. Nëse subjekti i mbikëqyrjes inspektuese refuzon ta nënshkruajë procesverbalin, inspektori do t'i shënojë shkaqet e refuzimit.

(3) Me përjashtim të paragrafit (1) të këtij neni, kur për shkak të vëllimit dhe ndërlikueshmërisë së mbikëqyrjes inspektuese, natyrës dhe rrethanave të tij të punës, nuk ka mundësi të përpilojë procesverbal në vendin e kryerjes së mbikëqyrjes, procesverbali përpilohet në hapësirat zyrtare të Inspektoratit në afat prej tri ditësh nga dita e mbikëqyrjes inspektuese me arsyetim për shkaqet për këtë.

(4) Ekzemplar i procesverbalit nga paragrafi (3) i këtij neni i dorëzohet për nënshkrim subjektit të mbikëqyrjes inspektuese. Nëse në afat prej tetë ditësh nga dita e pranimit, subjekti i mbikëqyrjes i kthen të nënshkruar, konsiderohet se është pajtuar me përmbajtjen e tij.

Neni 23

(1) Gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese, inspektori me aktvendim shqipton vërejtje dhe

cakton afat në të cilin subjekti i mbikëqyrjes inspektuese është i obliguar t'i mënjanojë parregullsitë dhe mangësitë, të përcaktuara me procesverbal.

(2) Nëse pas skadimit të afatit të caktuar gjatë shqiptimit të vërejtjes nga paragrafi (1) i këtij neni, inspektori konstaton se parregullsitë dhe mangësitë ende nuk janë mënjeluar, me aktvendim shqipton masë tjetër inspektuese, nëse është përcaktuar me ligj të veçantë, me të cilën do të arrihet në mënyrë më adekuate qëllimi i mbikëqyrjes inspektuese.

(3) Aktvendimi nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni, miratohet menjëherë, e më së voni në afat prej tetë ditësh nga dita e përgatitjes së procesverbalit nga neni 22 i këtij ligji, përkatësisht shqiptimi i vërejtjes.

(4) Kur gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese nuk janë konstatuar parregullsi dhe shkelje tjera të Ligjit ose rregullativës tjetër, apo parregullsitë e përcaktuara janë mënjeluar gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese ose në afatin e përcaktuar me aktvendimin nga paragrafi (1) i këtij neni, inspektori e ndërpret procedurën me konstatim në procesverbalin nga neni 22 i këtij ligji.

(5) Me përjashtim nga paragrafi (2) i këtij neni, inspektori mund të shqiptojë masë inspektuese me aktvendim me gojë të shënuar në procesverbalin nga neni 22 i këtij ligji.

(6) Në rastin nga paragrafi (5) i këtij neni, inspektori është i detyruar që menjëherë, e më së voni në afatin e përcaktuar në paragrafin (3) të këtij neni, të miratojë aktvendim me shkrim për shqiptim të masës inspektuese.

Neni 24

Kundër aktvendimit të inspektorit nga neni 23 paragrafët 1 dhe 2 të këtij ligji, mund të parashtrohet ankesë në afat prej 15 ditësh nga dita e marrjes së aktvendimit në Komisionin Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurë Administrative dhe Procedurë të Marrëdhënies së Punës në Shkallë të Dytë.

Neni 25

Nëse inspektori konstaton se ekziston bazë për ndërmarrjen e masave administrative dhe masave tjera, për të cilën është kompetent një organ tjetër, është i detyruar që më së voni në afat prej tri ditësh ta njoftojë atë organ.

Neni 26

(1) Personat juridikë dhe fizikë, shoqatat dhe qytetarët mund të parashtrojnë iniciativë te Inspektorati në lidhje me shkeljen e rregullave me kompetencë të Inspektoratit. (2) Inspektorati në pajtim me iniciativat e parashtruara nga paragrafi 1 i këtij neni vepron në pajtim me Ligjin për mbikëqyrje inspektuese.

V. DISPOZITA KUNDËRVAJTËSE

Neni 27

- (1) Gjobë në shumë prej 300 deri në 500 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit juridik nëse nuk vepron në pajtim me nenin 21 të këtij ligji.
- (2) Gjobë në shumë prej 100 deri në 200 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit përgjegjës të personit juridik për kundërvajtjen nga paragrafi 1 i këtij neni.
- (3) Për kundërvajtjet e përcaktuara me këtë ligj, procedurë për kundërvajtje mban dhe sanksion për kundërvajtje shqipton gjykata kompetente.

VI. DISPOZITA KALIMTARE DHE PËRFUNDITMARE

Neni 28

Drejtorin e Inspektoratit do ta emërojë Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut në afat prej tre muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 29

Inspektorati do të fillojë me punë nga dita e emërimit të drejtorit të Inspektoratit.

Neni 30

Aktet për organizimin e brendshëm dhe sistematizim të vendeve të punës drejtori do t'i miratojë më së voni 15 ditë nga dita e emërimit të tij.

Neni 31

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e publikimit në “Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut”, ndërsa do të fillojë të zbatohet nga 15 janari 2020.